

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการ
ประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

The Influence of Teacher and Educational Personnel Empowerment on
the Reading Test (RT) Performance of Grade 1 Students under Pathum

Thani Primary Educational Service Area Office 1

ธนกฤต แก้วนาไชย

Thanakrit Kawnamchai

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปทุมธานี

Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1, Pathum Thani, Thailand

Corresponding Author, E-mail: thanakrit.b7@ispthai.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) ศึกษาผลลัพธ์การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (3) การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของยามาเน (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 400 คน จากโรงเรียน 102 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สถิติการถดถอยแบบ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า 1 การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก 3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy: X5) และภาวะผู้นำในการเรียนการสอน (Instructional Leadership: X2) โดยตัว

แปรทั้งสองสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ได้ร้อยละ 25.5

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย คือ TEIL-RT Model ซึ่งอธิบายว่าการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนเกิดจากการบูรณาการระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครู การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู และภาวะผู้นำในการเรียนการสอนของผู้บริหาร โดยสามารถใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การเสริมสร้างพลังอำนาจ; ความสามารถในการอ่าน (RT); ครูและบุคลากรทางการศึกษา

Abstract

This Article aimed to study (1) investigate the level of teacher and educational personnel empowerment; (2) examine the Reading Test (RT) performance of Grade 1 students; and (3) identify the aspects of teacher and educational personnel empowerment that influence the Reading Test (RT) performance of Grade 1. The research was conducted using a quantitative survey research approach. students. The sample consisted of 400 teachers and educational personnel under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using Yamane's (1973) formula and selected from 102 schools through stratified random sampling and simple random sampling. The instruments used in this study were a questionnaire and the results of the Reading Test (RT) assessment. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings revealed that: 1. The overall level of teacher and educational personnel empowerment under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level. 2. The overall Reading Test (RT) performance of Grade 1 students was at a very good level. 3. The results of the Stepwise Multiple Regression Analysis indicated that two predictor variables significantly predicted Grade 1 students' Reading Test (RT) performance at the .01 level of statistical significance. These variables were Self-Efficacy (X5) and Instructional Leadership (X2). Together, these two variables explained 25.53% of the variance in students' Reading Test (RT) performance.

A new body of knowledge emerging from this study is the TEIL-RT Model (Teacher Empowerment, Instructional Leadership, and Reading Test Achievement Model). The model explains that students' reading achievement can be enhanced through the integration of teacher empowerment, teachers' self-efficacy, and administrators' instructional leadership. This model can serve as a practical

framework for improving student learning outcomes and enhancing educational management effectiveness in schools.

Keywords: Teacher Empowerment; Reading Ability (RT); Teachers and Educational Personnel

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในทุกศาสตร์ ผู้เรียนที่มีทักษะการอ่านที่ดีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านภาษาและพัฒนาการทางสติปัญญา หากผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสม จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาอื่น รวมถึงสามารถพัฒนาตนเองสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประเมินทักษะสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ การอ่านออกเสียง และการอ่านรู้เรื่อง ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งนี้ จากรายงานผลการประเมินที่ผ่านมา พบว่า ผู้เรียนจำนวนหนึ่งยังมีปัญหาด้านการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ การตีความ และการเชื่อมโยงความหมายจากเรื่องที่อ่าน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระอื่น ๆ และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ผลการประเมิน RT ในหลายปีที่ผ่านมา พบว่า ผู้เรียนจำนวนหนึ่งยังมีปัญหาด้านการอ่าน ทั้งด้านการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง การอ่านไม่คล่อง รวมถึงการอ่านจับใจความและการตีความเรื่องที่อ่าน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน คือ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรม ตลอดจนการติดตามและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (จุฑามาศ ศรีสุวรรณ, 2564) อีกทั้ง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน คือ คุณภาพของครูและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนการติดตามและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพในการปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher Empowerment) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในการปฏิบัติงาน โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระทางวิชาชีพ

และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง Short and Rinehart (1992) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูช่วยให้ครูเกิดความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ มีแรงจูงใจในการทำงาน และสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ Bandura (1997) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า สถานศึกษาในสังกัดมีความหลากหลายทั้งด้านบริบทของผู้เรียน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว รวมถึงความแตกต่างด้านศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งพื้นที่จังหวัดปทุมธานียังเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังมีภาระงานหลายด้าน ส่งผลต่อเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ และการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพความสามารถด้านการอ่าน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ศึกษาสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน (RT) ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางพัฒนาศักยภาพครู การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาวิชาชีพ สถานภาพทางวิชาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน การมีอิทธิพลต่อองค์กร สามารถพยากรณ์ การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง“การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1” ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจครู (Teacher Empowerment Theory) ของ Short และ Rinehart (1992) ใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการกำหนดตัวแปรอิสระ โดยศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครู 6 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาวิชาชีพ สถานภาพทางวิชาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน และการมีอิทธิพลต่อองค์กร เพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

2. ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory) ของ Bandura (1997) ใช้สนับสนุนการอธิบายกลไกการเกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะมิติการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อความมั่นใจ ความพยายาม และความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน

3. แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership Theory) ของ Hallinger และ Murphy (1985) ใช้เป็นกรอบในการอธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเสริมสร้างพลังอำนาจครู การพัฒนาวิชาชีพ และการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยกำหนดให้การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ และผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นตัวแปรตาม เพื่อศึกษา ระดับความสัมพันธ์และอำนาจการพยากรณ์ของปัจจัยดังกล่าว อันจะนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. การสังเคราะห์วรรณกรรมและช่องว่างองค์ความรู้ (Knowledge Gap)

จากการศึกษาวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา พบประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผลการศึกษาของ Short และ Rinehart (1992) รวมถึงงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษาผลลัพธ์ในระดับครูหรือระดับสถานศึกษา โดยยังมีการศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนโดยตรงค่อนข้างจำกัด

2. งานวิจัยด้านความสามารถด้านการอ่าน (RT) ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาปัจจัยระดับผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาปัจจัยด้านผู้เรียน เช่น พื้นฐานทางครอบครัว แรงจูงใจในการอ่าน พฤติกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนของครู แต่ยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ศึกษาปัจจัยเชิงองค์กรหรือปัจจัยด้านการบริหารจัดการบุคลากรที่อาจส่งผลต่อผลการประเมิน RT

3. ยังขาดการศึกษาที่บูรณาการแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจครูเข้ากับผลการประเมิน RT ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

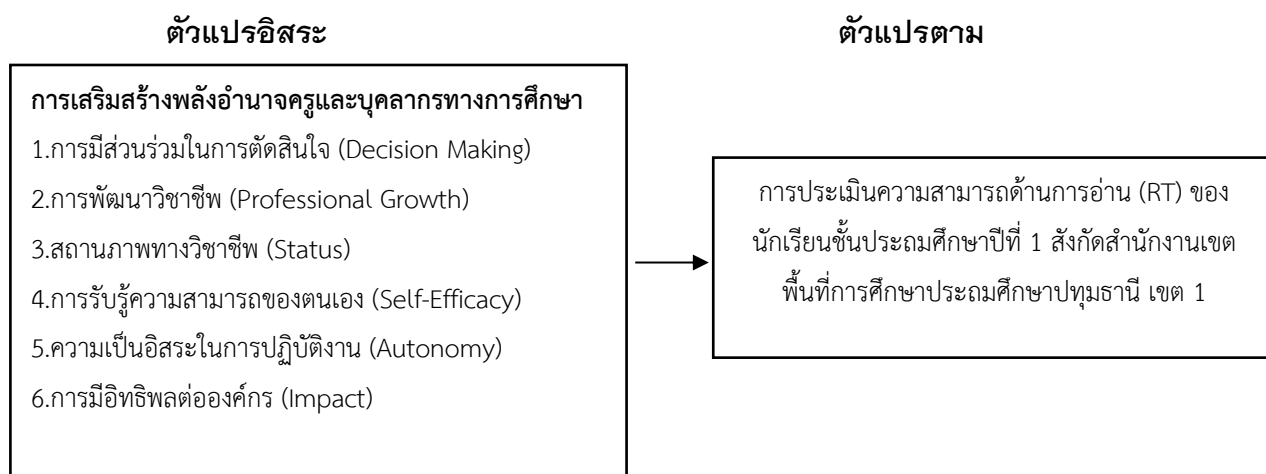
แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาว่าองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาวิชาชีพ สถานภาพทางวิชาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน และการมีอิทธิพลต่อองค์กร ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อย่างไร

ดังนั้น ช่องว่างขององค์ความรู้ (Knowledge Gap) ที่สำคัญ คือ การขาดองค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษากับผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ดังกล่าว และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูเพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านของผู้เรียนได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรตามแนวคิดของ Short & Rinehart (1992) เพื่อกำหนดตัวแปรที่สำคัญและสอดคล้องกับบริบทการศึกษา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาวิชาชีพ สถานภาพทางวิชาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน การมีอิทธิพลต่อองค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1,815 คน จำนวน 102 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 400 คน จากโรงเรียน 102 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเสริมสร้างพลัง

อำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา 2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา 3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า $IOC = .80-1.00$ 4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่า $\alpha = .910$ 5. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และดำเนินการเก็บข้อมูลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน (RT) ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ผลการวิจัย

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การเสริมสร้างพลังอำนาจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.31	0.315	มากที่สุด
การพัฒนาวิชาชีพ	4.13	0.331	มาก
สถานภาพทางวิชาชีพ	4.26	0.247	มากที่สุด
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	4.09	0.210	มาก
ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน	4.29	0.464	มากที่สุด
การมีอิทธิพลต่อองค์กร	4.16	0.502	มาก
รวม	4.20	0.254	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.254) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.315) รองลงมาคือ ด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.464) และด้านที่น้อยที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.210) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษาผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการอ่านออกเสียง	80.96	24.73	ดีมาก
ด้านการอ่านรู้เรื่อง	78.43	17.88	ดีมาก
รวม	79.70	19.69	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 79.70, S.D. = 19.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอ่านออกเสียง อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 80.96, S.D. = 24.73) รองลงมาคือ ด้านการอ่านรู้เรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 78.43, S.D. = 17.88) ตามลำดับ

3. การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	B	SE	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	77.256	1.316		58.706**	0.000
X ₅	-1.012	0.210	-0.428	-4.813**	0.000
X ₂	1.412	0.295	0.426	4.795**	0.000
R = .520b R ² _{adj} = 0.2553 SE=0.947 F=18.316 Sig=.000c					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X₅) ภาวะผู้นำในการเรียนการสอน(X₂) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .520 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันพยากรณ์การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 25.53 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .947

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทั้งหมด 2 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X₅) ภาวะผู้นำในการเรียนการสอน (X₂) ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 2 ตัวกับผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้น จึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ของผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 77.256 - 1.012X_5 + 1.412X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = -.428X_5 + .426X_2$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การส่งเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงาน การสร้างความ

ไว้วางใจ และการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจครูของ Short และ Rinehart (1992) ที่อธิบายว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง มีอิสระในการปฏิบัติงาน ได้รับการยอมรับในวิชาชีพ และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ครูมีความมุ่งมั่นในการทำงานและสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่องและการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการยกระดับคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Spreitzer (1995) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจทางจิตวิทยา (Psychological Empowerment) ประกอบด้วยความหมายของงาน (Meaning) ความสามารถ (Competence) การกำหนดตนเอง (Self-determination) และผลกระทบต่องค์กร (Impact) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลให้บุคลากรเกิดความรับผิดชอบต่องานที่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพร้อมพัฒนาการปฏิบัติงานของตนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์วิมล อภิภัทรสิริกร และวิณัฐพัชร โพธิ์เพชร (2568) ที่พบว่า การเสริมพลังอำนาจครูของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการทำงานเชิงคุณภาพ การส่งเสริมโอกาสและศักยภาพ และการให้การยอมรับและไว้วางใจ ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพครูและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจามิณญ์ จินตรารักษ์ และธิดาวัลย์ อุ๋นกอง (2568) ซึ่งพบว่า สภาพการเสริมพลังอำนาจครูในกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การตัดสินใจ และการพัฒนาวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของวลัยเพ็ญ ทรัพย์วัฒนา และอัมเรศ เนตาสิริ (2568) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทักษะและวิชาการ การสร้างแรงจูงใจ และการสนับสนุนทรัพยากร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเสริมสร้างพลังอำนาจให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการอ่าน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจ และสร้างแรงจูงใจในการอ่าน นอกจากนี้ยังมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านเป็น

รายบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง ส่งผลให้มีความสามารถทั้งด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่องในระดับสูงผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และการยกระดับสมรรถนะทางภาษาไทยของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Chall (1983) ที่อธิบายว่า ช่วงวัยประถมศึกษาตอนต้นเป็นช่วงสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่าน เนื่องจากผู้เรียนจะเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้เพื่ออ่าน (Learning to Read) ไปสู่การอ่านเพื่อเรียนรู้ (Reading to Learn) ดังนั้น การส่งเสริมทักษะการอ่านที่เหมาะสมในช่วงวัยดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จทางการเรียนในระยะยาว ผลการวิจัยครั้งนี้ยังผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา วงศ์ษา (2566) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง เช่น ห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมรักการอ่าน และการฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนให้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากสามารถกระตุ้นแรงจูงใจและสร้างนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ศรีสุข (2567) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้นการอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความ โดยใช้สื่อ เทคโนโลยี และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ พรหมมา และคณะ (2568) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการฝึกปฏิบัติจริงจะมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงกว่านักเรียนทั่วไป และสอดคล้องงานวิจัยของ Lestari et al. (2024) ยังสนับสนุนผลการวิจัยนี้ โดยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู การใช้สื่อที่เหมาะสม และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) และภาวะผู้นำในการเรียนการสอน (Instructional Leadership) เป็นตัวแปรที่สามารถรวมกันพยากรณ์ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของผลการประเมินได้ร้อยละ 25.53 นั้น สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพครูและการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง ทั้งนี้ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงจะมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และมุ่งแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษายังส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้

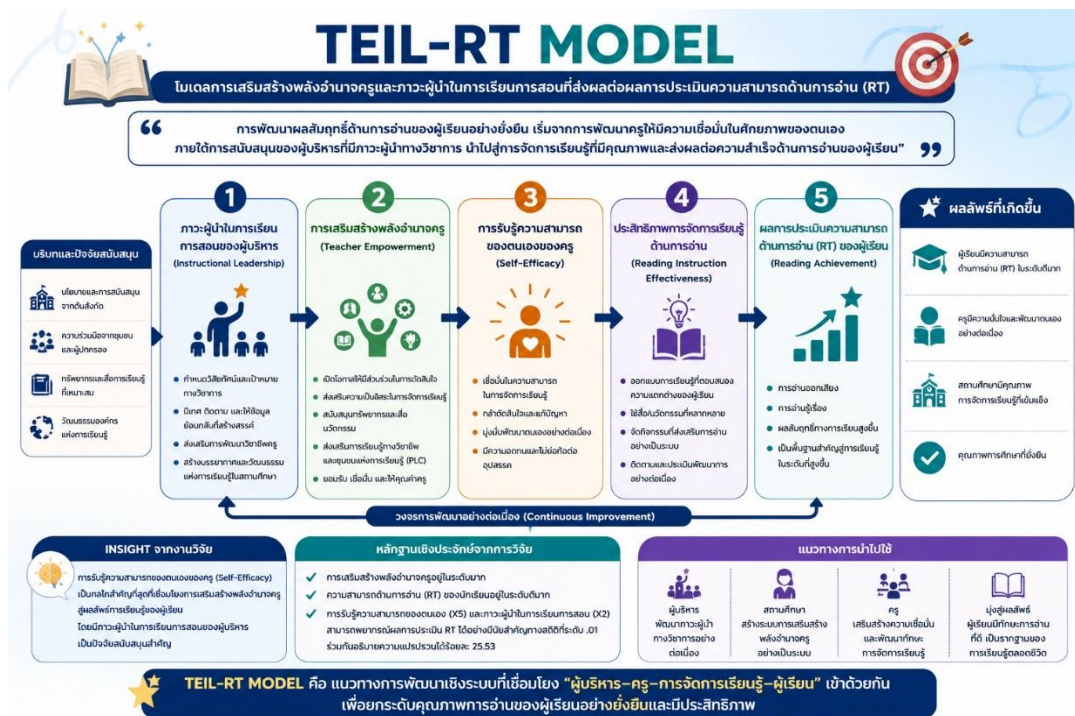

ของครู โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการ การนิเทศติดตาม การพัฒนาวิชาชีพครู และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ครู สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถด้านการอ่านของ ผู้เรียน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา สระกระโทก และบรรจบ บุญจันทร์ (2568) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการบริหารงาน วิชาการ สามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอธิบาย ความแปรปรวนได้ร้อยละ 66.50 ทั้งนี้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997) ที่อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงาน ความพยายาม ความอดทน และความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของ Hallinger (2011) ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์ทาง วิชาการ การนิเทศติดตามการสอน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธาทิพย์ เขียวขุ่ม, ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง และประทุมทอง ไตรรัตน์ (2567) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะการสร้างบรรยากาศ ทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครู และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระยะยาว ในส่วนของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของ ตนเองในระดับสูงจะมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน มีความพยายามในการแก้ไขปัญหา และสามารถ พัฒนาผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำ ทั้งยังสอดคล้อง กับงานวิจัยร่วมสมัยของ Rajapakse, Ariyaratna และ Selvakan (2024) ที่พบว่าระดับ Self-Efficacy ของ ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของครู โดยครูที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองจะสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และจัดการ ชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ Zhao, Ren และ Yang (2024) ที่พบว่า Self-Efficacy มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำหน้าที่เป็นตัวแปร สำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จทางการศึกษา โดยผู้เรียนหรือผู้สอนที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของ ตนเองจะมีแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น และความสามารถในการจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ ได้ดีกว่า ส่งผลให้ เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการวิจัยค้นพบว่า การยกระดับความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการพัฒนาศักยภาพครูผ่านการเสริมสร้างพลังอำนาจ และการสนับสนุนจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยสามารถอธิบายเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงพัฒนา (RT Empowerment Model) ได้ดังภาพ 2

ภาพที่ 2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงพัฒนา (RT Empowerment Model)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู (Self-Efficacy) เป็นกลไกสำคัญที่สุดในการเชื่อมโยงระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะที่ ภาวะผู้นำในการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาศักยภาพและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านสูงขึ้น ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของผู้เรียนอย่างยั่งยืน ควรเริ่มจากการพัฒนาครูให้มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและส่งผลต่อความสำเร็จด้านการอ่านของผู้เรียน” หรือสามารถเรียกองค์ความรู้ใหม่นี้ว่า “TEIL-RT Model” (Teacher Empowerment, Instructional Leadership and Reading Test Achievement Model) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1. Teacher Empowerment – การเสริมสร้างพลังอำนาจครู 2. Instructional Leadership – ภาวะผู้นำในการเรียนการสอนของผู้บริหาร 3. Reading Test Achievement – ความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของผู้เรียนซึ่งเป็นกรอบแนวคิดเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่า การพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านควรดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพครูและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ขณะที่ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู (Self-Efficacy) และภาวะผู้นำในการเรียนการสอน (Instructional Leadership) โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลการประเมิน RT ได้ร้อยละ 25.53

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย คือ การเสนอโมเดล “TEIL-RT Model” (Teacher Empowerment, Instructional Leadership and Reading Test Achievement Model) ซึ่งอธิบายว่าการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของผู้เรียนไม่ได้เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการพัฒนาศักยภาพครูผ่านการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านควรดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ และการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
2. สถานศึกษาควรสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนานวัตกรรมการสอน และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมาย การนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาแก่ครู พร้อมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน

4. สถานศึกษาควรส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ของครูผ่านการ พัฒนาวิชาชีพ การสร้างขวัญกำลังใจ และการสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เนื่องจาก เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียน

5. สถานศึกษาควรดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอ่านและพัฒนาผลการประเมินความสามารถด้านการ อ่าน (RT) อย่างยั่งยืน

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาครูและ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่อาจส่งผลต่อผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) ของ นักเรียน

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3. ควรศึกษาปัจจัยพหุระดับ (Multilevel Factors) ที่เกี่ยวข้องกับผลการประเมิน RT ทั้งในระดับ ผู้เรียน ระดับครู และระดับสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา สระกระโทก และ บรรจบ บุญจันทร์. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพพท.)*, 2(1), 15–28.

กาญจนา วงศ์ษา. (2566). ผลของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน ระดับประถมศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*, 3(2), 45–58.

จุฑามาศ ศรีสุวรรณ. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 12(2), 45–58.

ณัฐวุฒิ พรหมมา และคณะ. (2568). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 5(1), 67–82.

- เบญจามินญ์ จินตรารักษ์ และ ธิดาวลัย อุ๋นกอง. (2568). การศึกษาสภาพและแนวทางการเสริมพลังอำนาจครู กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 48(1), 16–32.
- พิมพ์วิมล อภิภัทรสิริกร และ วิณัฐพัชร โพธิ์เพชร. (2568). การเสริมพลังอำนาจครูของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 10(1), 393–406.
- วลัยเพ็ญ หารษาวัฒนา และอัมเรศ เนตาลีธิ. (2568). แนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 10(1), 601–616.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แนวทางการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และการอ่านรู้เรื่อง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทธาทิพย์ เขียวชะอุ่ม, ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง และประทุมทอง ไตรรัตน์. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารมณีเชษฐาราม วัฒนมณี*, 1(2), 45–58.
- สุภาพร ศรีสุข. (2567). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย*, 12(1), 23–39.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY: W. H. Freeman and Company.
- Chall, J. S. (1983). *Stages of reading development*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Hallinger, P. (2011). Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research. *Journal of Educational Administration*, 49(2), 125–142.
- Hallinger, P. & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86(2), 217–247.
- Lestari, D., Widodo, A. & Sari, R. (2024). Factors influencing elementary students' reading achievement: Teaching quality and learning environment. *International Journal of Educational Research*, 120, 102–113.
- Rajapakse, C., Ariyaratna, W. & Selvakani, S. (2024). A self-efficacy theory-based study on the teachers' readiness to teach artificial intelligence in public schools in Sri Lanka. *ACM Transactions on Computing Education*, 24(4), 1–25.
- Short, P. M. & Rinehart, J. S. (1992). School participant empowerment scale: Assessment of level of empowerment within the school environment. *Educational and Psychological Measurement*, 52(4), 951–960.

- Spreitzer, G. M. (1995). Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement, and validation. *Academy of Management Journal*, 38(5), 1442–1465.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Zhao, Z., Ren, P. & Yang, Q. (2023). Student self–management, academic achievement: Exploring the mediating role of self–efficacy and the moderating influence of gender insights from a survey conducted in 3 universities in America. *Journal of Integrated Social Sciences and Humanities*, 1(1), 1–12.

